

EPI-aktuellt

Vol 2
Nr 34
21 augusti 2003

Nyhetsbrev från Avdelningen för Epidemiologi, Smittskyddsinstitutet

Redaktör: [Ragnhild Janzon](#), tfn 08-457 23 64
Ansvarig utgivare: [Johan Giesecke](#), tfn 08-457 23 60
Fax: 08-30 06 26
E-post: epi@smi.ki.se
Prenumeration: Via formulär på [SMI:s hemsida](#)

Innehåll

- Tularemi, uppdatering
- Salmonellautbrott från en restaurang i Kallinge, Blekinge

Notiser

Tularemi, uppdatering

Mellan 1/7 – 20/8 har 163 tularemifall anmälts (Figur 1). De flesta är män (61%) i arbetsför ålder, men även pojkar drabbas (Figur 2). Fall rapporteras från nästan hela Sverige norr om en linje norra Bohuslän-Örebro-Gävle (Tabell 1)

De flesta fall som rapporterats påstås har smittats via insekts/myggbett, men även fall med misstänkt inhalationsform har rapporterats från flera orter. Ofta rapporteras flera fall från samma, strikt begränsade område som en by eller vid en å. Vandring, jordbruk och andra aktiviteter i naturen är ofta noterat i anmälningarna. Även golfbanor har nämnts i flera anmälningar som misstänkta smittområden.

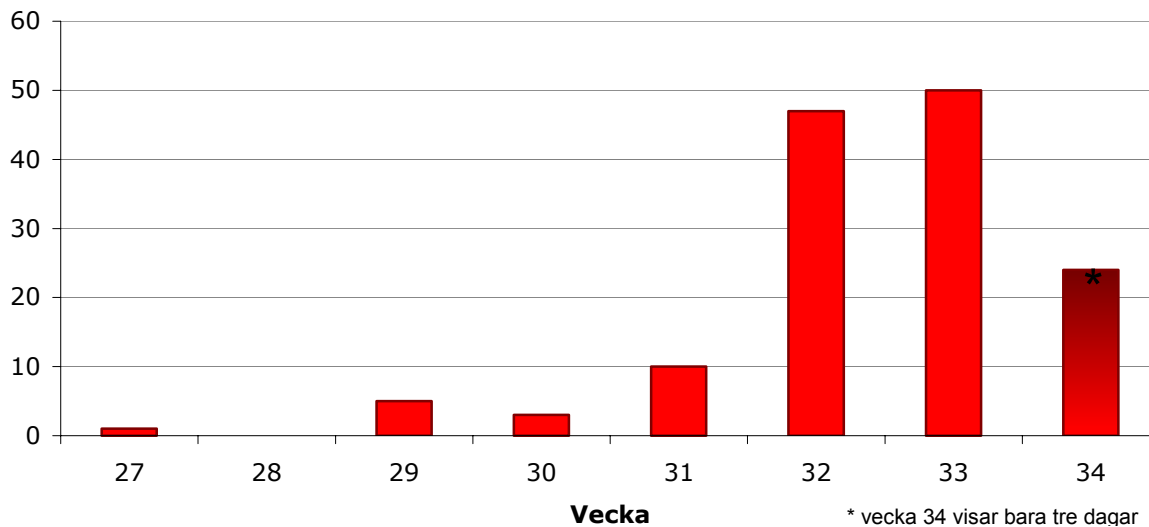
Fortsatt vaksamhet för diagnosen i de drabbade områdena är viktig för att säkra ordentlig och snabb behandling.

Tabell 1. Antal tularemianmälningar per landsting 1/7 - 20/8 2003

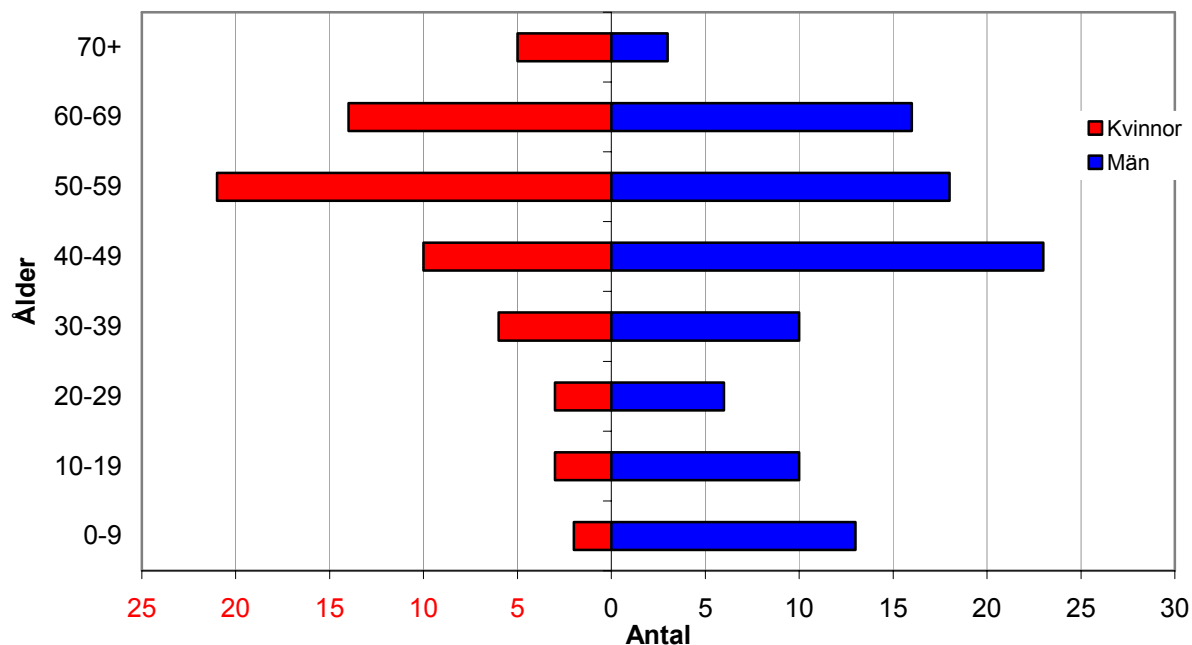
Dalarna	58	Värmland	7
Gävleborg	50	Västerbotten	1
Jämtland	3	Västernorrland	1
Skåne	1*	Västmanland	2*
Stockholm	4*	Västra Götaland	6
Södermanland	2*	Örebro	24
Uppsala	2*	Östergötland	2*

* smittad utanför landstinget eller information saknas

Figur 1. Antal kliniska tularemi-anmälningar per vecka 1 juli – 20 aug 2003

Figur 2. Antal tularemi-anmälningar per kön och ålder 1 juli – 20 aug 2003

[Pasi Penttinen](#)

Rapporter

Salmonellautbrott från en restaurang i Kallinge, Blekinge

Den 17 juli fick smittskyddssköterskan meddelande från en sjuksköterska på infektionskliniken att en svårt magsjuk patient var inlagd. Det visade sig att även resten av familjen insjuknat. De hade ätit kebab i Kallinge söndagen den 13 juli. Smittskyddssköterskan vidarebefordrade uppgiften till miljökontoret i Ronneby. Efter ett par timmar kom dagjouren in till smittskyddssköterskan - smittskyddet är samlokaliserat med infektionskliniken - med ett positivt salmonellaprov på en patient han hade sett på akuten tidigare i veckan. Den patienten hade ätit på samma restaurang som den inlagda patienten, men redan den 8 juli. Miljökontoret fick detta som kompletterande information. Miljökontoret har beskrivit sina åtgärder i EPI-aktuellt nr 31. Restaurangen, där den vanligaste menyn var kebab och pizza, stängdes på förmiddagen den 18 juli.

Det stod sedan snabbt klart att vi hade att göra med ett stort utbrott. På Kallinge Vårdcentral hade man noterat sambandet mellan diarrésjuklighet och besök på restaurangen ungefär samtidigt som vi.

Denna redogörelse fokuserar på resultatet av en enkät vi skickade ut till de sjuka.

Metod:

För att få en uppfattning om det totala antalet fall skickade vi ut en enkät till de sjuka vi kunde identifiera. För att hitta dem gick vi igenom de listor över telefonförfrågningar om diarré som fanns på Kallinge vårdcentral och på länets sjukvårdsupplysning. Sjuksköterskan på F 17 i Kallinge tillfrågades. Vidare fick vi dagligen en ström av positiva odlingar från bakt.lab. Vi hade även tillgång till några journalhandlingar. Till alla som uppgett magsjuka skickade vi ut en enkät med frågor om de sjuknat efter måltid på den aktuella restaurangen, när de ätit, vad de ätit, om de blev sjuka och i så fall när samt om någon annan i deras sällskap insjuknat. Om så var fallet fick även de besvara enkäten. Slutligen bad vi smittskyddsläkarna i landet upplysa oss om utomläns personer som insjuknat på hemorten.

Falldefinitionen var "insjuknat med diarrésjukdom efter besök på restaurang Chaplin under tiden 1-17 juli".

Resultat:

Preliminära resultat visar att 112 personer insjuknat med diarrésjukdom efter att ha ätit på den aktuella restaurangen. Enkät svar och journaluppgifter gav kompletterande uppgifter om 103 av dessa. Nästan samtliga hade ätit kebabkött i en eller annan form. Ett fåtal uppgav förtäring av annan maträtt. De hade besökt restaurangen fr.o.m. den 3 juli och den första personen insjuknade den 4 juli. Figur 1 visar besöksdatum på restaurangen och epidemikurvan finns i Figur 2. Besöksstoppen, alltså av sådana som senare insjuknat, inträffade söndagen den 13 juli. Personerna som besökt restaurangen har i Figur 1 delats in sådana som besökt restaurangen bara vid ett tillfälle samt de som besökt restaurangen vid ett eller flera tillfällen. De som besökt restaurangen flera gånger har i figuren registrerats vid första besökstillfället. Epidemiotoppen inföll den 14-19 juli. Medianvärdet för inkubationstiden, baserat på personer som ätit vid endast ett tillfälle, var 2 dagar, (spridning 0-10 dagar). Via laboratorierapporter har vi fått in 61 positiva odlingar och 2 negativa. Hittills har 49 anmälningar enligt smittskyddslagen kommit in.

Åtta personer sjukhusvårdades på infektionskliniken i Karlskrona. Alla har tillfrisknat.

Diskussion

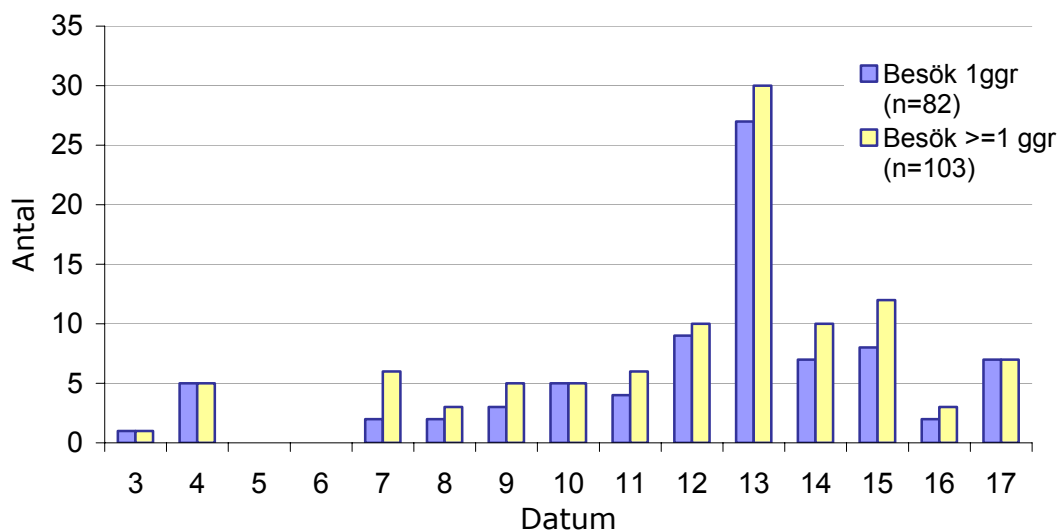
Det aktuella utbrottet kom att omfatta minst 112 personer. Personer man hittar med vår metod är naturligtvis ett minimiantal. Trots att det hela inträffade när "alla" hade semester skedde handläggningen med tillfredsställande skyndsamhet. Dock kan man fråga sig hur 64 personer – de som insjuknat före den 17 juli - kunde vara salmonellasjuka utan att det kommit till smittskyddets kännedom. Även om det är en tidigare erfarenhet från andra län att så ofta är fallet, ska vi göra en specialanalys av detta förhållande. Möjligen ligger förklaringen i att patienterna lyder egenvårdsbroschyren "vätska och vila", och om de frågar sjukvården ställs frågan till flera instanser vilket försvårar att man snabbt ser sambandet.

Det som var väldigt bra var att vi tidigt fick besked att det växte en udda salmonellastam, *Salmonella Typhimurium* fagtyp 108, i både kebabskött från restaurangen och i patientprover. Vi har inte tillgång till "nämnaren" dvs. antalet personer som totalt brukar besöka restaurangen olika dagar. Dock kan det förefalla intressant och viktigt att nästan 1/3 av de insjuknade åt på restaurangen just på en söndag, den 13 juli. Epidemikurvans topp borde, med två dagars inkubationstid, ligga den 15 juli, men den ligger i stället den 18 juli, vilket är mer svårförklarat.

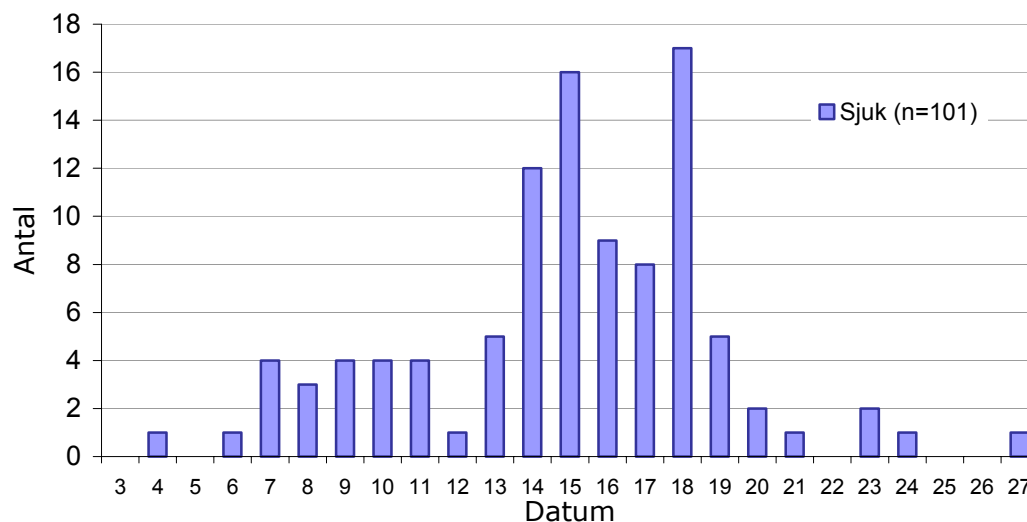
Man kan diskutera hur många personer som skall odlas vid ett sådant här utbrott. För behandlande läkare och för patienter kan det synas viktigt med ett odlingsprov, men för smittskyddet hade det varit tillräckligt med betydligt färre. Man kommer ju ändå inte att odla alla insjuknade och vi vet ju att alla sjuka, och några till, hade salmonella. De formella anmälningarna på blanketten, anmälningskriterierna är laboratorieverifierad infektion, kommer ju heller aldrig att avspegla epidemiers omfattning.

Att vårt utbrott var början på en (inter-?)nationell problematik, som kanske får konsekvenser för hela kebabnäringen, anade man inte den 17 juli!

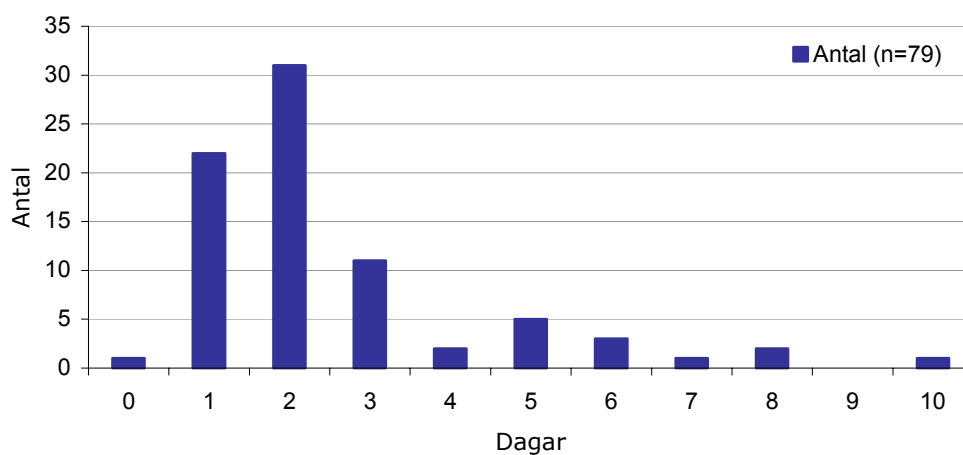
Figur 1. Besöksdatum

Figur 2. Insjukningsdatum

Figur 3. Inkubationstid

Rickard Eitrem, smittskyddsläkare
Landstinget Blekinge

Länkar till andra smittskyddsnyheter

[CDR Communicable Disease Report \(Storbritannien\)](#)

[EPI-NEWS \(Danmark\)](#)

[Eurosurveillance Weekly](#)

[MMWR](#)

[MSIS-rapport \(Norge\)](#)

[ProMed](#)

[WHO Disease Outbreaks News](#)